

ERMENİSTAN'LA ANLAŞMADA KARABAĞ İÇİN MÜHLET OLMAYACAK

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

İlişkilerin normalleşmesi için Ankara ile Erivan arasındaki görüşmelerde çözüme "hiç olmadığı kadar yaklaşılrken" nihai anlaşma Ermeni işgali altındaki Karabağ'a kilitlendi. Azerbaycan, Karabağ sorunu çözülmeden Türkiye'nin Ermenistan'la anlaşma yapmasına şiddetle karşı çıkıyor. Zaman'ın edindiği bilgiye göre bu sıkıntıyı aşmak için Ankara-Erivan arasındaki muhtemel anlaşmada Karabağ sorununun çözümü için atıfta bulunulacak. Ancak anlaşmada Karabağ'da çözüm için bir mühlet ya da son tarih belirtilmeyecek. Ankara'ya göre Ermeni işgali altındaki Karabağ sorununun çözümü en iyi ihtimalle 10 [] seneyi bulacak. Bu sebeple anlaşma paketinde mühlet verilmesi Türkiye'nin elini bağlar. Ankara, Ermenistan'la sınırın açılması durumunda tekrar kapatılmasını çok uzak bir ihtimal olarak görüyor. Ancak sınır kapatılmasa bile Ermeni tarafı Karabağ meselesinin çözümünü yavaştan alırsa sıkı bir vize uygulaması gündeme gelecek. Sınır açık olsa bile uygulamada "neredeyse kapalı" hale getirilecek. Sınırın açılması ve diplomatik ilişki kurulması için Türkiye ile Ermenistan'ın çok yakın bir sürede anlaşma imzalayacağı haberleri yoğunlaşırken Azerbaycan'dan gelen tepkiler üzerine "işin seyri şu an için değişmiş" durumda. Başbakan Tayyip Erdoğan önceki gün Ermeni işgali altındaki Karabağ'da çözüm olmazsa Türkiye'nin Ermenistan'la nihai çözüme adım atmayacağı mesajını verdi. Bu sözler Azerî tarafına nefes aldırca da, Başbakan Erdoğan'ın sözlerinin dikkatli okunması gerektiği belirtiliyor. Erdoğan'ın Karabağ'da barış sağlanmazsa, "Türkiye'nin Ermenistan'la nihaî anlaşmayı imzalamayacağını; ancak altyapı ve ön çalışma yapılabileceğini" söylediği hatırlatılıyor. Türkiye, Ermenistan ve Azerbaycan'da seçimlerin geçtiğimiz sene sonunda yapıldığına dikkat çekilerek ihtilaflar konusunda adım atılması için 2009 ya da 2010'un en uygun zaman olacağı yorumları yapılıyor. Türk ve Ermeni diplomatlar iki ülke arasındaki sorunların çözümü için görüşmelerini sürdürürken en önemli mesele olan sınır konusunda her türlü seçenek değerlendiriliyor. Ankara bu konuda kademeli ve Karabağ'daki gelişmelere bağlı olarak adım atacağı mesajı vermeye çalışıyor. Sınırın haftada bir gün açılması masadaki seçeneklerden bir tanesi. Ekonomik bağımlılık 'soykırımı' unutturacak Ankara, Ermenistan'ın dünyaya Türkiye'den açılabilceğinin farkında. İran sınırındaki yol kullanılamayacak kadar zorlu. Azerbaycan kapısı ise zaten kapalı. Gürcistan'daki istikrarsızlık Ermeni tarafının elini kolunu bağlayan diğcr bir sorun. Ülke ekonomisi günden güne kötüye giderken sınırın açılması Ermenistan'a nefes aldıracak. Ankara'nın hesabına göre hayat şartları ve ekonomisi canlanacak Ermeni halkı Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesini isteyecek. Belli bir süre sonunda oluşacak ekonomik bağımlılıktan dolayı Erivan, sözde soykırım iddialarını unutmasa da "görmezden gelip gündeme getirmeyecek." Ayrıca ilişkilerin gelişmesi Türk işadamlarının da lehine olacak. Mahmud Abbas, Netanyahu'nun bayramını kutladı Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, İsrail'de devam eden Hamursuz (Pesah) Bayramı dolayısıyla Başbakan Binyamin Netanyahu'yu arayarak, iyi dileklerini iletti. Netanyahu da Abbas'a, karşılıklı barış çabalarının geliştirilmesi amacıyla işbirliği içinde çalışmayı planladığını aktardı. İsrail Başbakanlığı'ndan verilen bilgiye göre, Netanyahu görüşme sırasında Abbas'a önceki dönemlerde işbirliği içinde çalışmalarını hatırlatarak, gelecekte de aynı çabalar içinde çalışacakları ümidinde olduğunu söyledi. Abbas da her iki tarafın barış için

birlikte hareket etmesi gerektiğini vurguladı. Bu görüşme, İsrail Başbakanı'nın iki hafta kadar önce göreve başlamasından bu yana tarafların ilk görüşmesi oldu. Öte yandan, Mısır, bir türlü uzlaşamayan Hamas ve El Fetih taraflarına, aralarındaki iki yıllık siyasi krizi sona erdirmek amacıyla bir hükümet yerine, ortaklaşa komisyon oluşturmaları önerisinde bulundu. Hamas liderlerinden Salah El Bardavil'in dün yaptığı yazılı açıklamaya göre komisyon, özellikle Gazze Şeridi'nin yeniden imarı konusunda Kahire'de uzlaşan tarafların, yeniden imar dahil Gazze Şeridi ve Batı Şeria'daki yapacakları bazı işlerle sınırlı olacak ve hükümetten de ayrı olarak çalışacak. Hamas, Mısır'ın önerisine henüz bir cevap vermedi.

Kaynak/Source: